СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ [redacted] З В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 284. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 6. грудня, 1928. VOL. XXXVI. No. 284. Jersey City, N. J., Thursday, December 6, 1928. THREE CENTS.

Американські Українці протестують проти польських звірств.

PROTEST AGAINST POLISH OUTRAGES.

SCRANTON, PA., UKRAINIANS APPEAL TO AMERICAN GOVERNMENT AGAINST POLISH OUTRAGES.

THE SCRANTON SUN, of Saturday, December 1, 1928, reported:

APPEAL ISSUED BY UKRAINIANS.

Combined Clubs of Section Wire Kellogg For Protection Against Pogroms.

DEPLORE FASCIST ATTACKS.

Characterizing the American Government as "one of the powers which gave their silent assent to the Polish occupation of Western Ukraine," the Ukrainian associations and clubs of Scranton have united in an appeal, addressed to Secretary of State Frank B. Kellogg. The groups ask that the Government use its influence in stopping "further pogroms and attacks of the Polish Fascist organizations upon the peaceful Ukrainian people."

The appeal was adopted at a meeting last Sunday and sent to the Secretary of State by telegraph. It is signed by Dmitro Yatzun, president; Dmitro Swincicky, secretary, and Michael Hnatiw, treasurer.

The message follows: "Scranton, Pa., Nov. 28, 1928.

"Hon. Frank B. Kellogg, Secretary of State, Washington, D. C.

"Honorable Sir: We, the undersigned American citizens of the Ukrainian descent representing the Ukrainian associations and clubs of Scranton, Pa., being well aware of the helpful spirit of the great American Nation and Government hereby appeal to the American Government to use its influence in stopping further pogroms and attacks of the Polish Fascist organizations upon the peaceful Ukrainian people and Ukrainian educational organizations under Polish occupation.

"The American Government was one of the powers which gave their silent assent to the Polish occupation of Western Ukraine. The allies of America inserted in the peace treaty with Poland the clause guaranteeing the so-called racial minorities the freedom of cultural and economic development which provision was never carried out. The United States gave its assent to the decision of the Council of Ambassadors of March 14, 1923, recognizing the Polish occupation of Galicia. In consequence of this, the oppressed races of Poland look up to the signatory powers as guarantors of their rights, and especially to the United States of America, the most disinterested of them."

КУЛИДЖ ДОМАГАЄТЬСЯ БУДОВИ 15 КРУЖЛЯКІВ

ЗАЯВЛЯЄТЬСЯ ЗА ФЕДЕРАЛЬНОЮ ФАРМЕРСЬКОЮ РАДОЮ.

ВАШИНГТОН, 4. грудня. — Президент Кулидж виголосив у сенаті і палаті своє експозе, в якім порушив майже всі питання, біля яких обертається американська політика. З промови повівало якимсь холодом. Сенатори і посли слухали її з обовязку, але без особлившого зацікавлення. Кажуть, що це тому, що кождий відчуває, що босом вже не є Кулидж, а Гувер.

Президент підчеркнув, як звичайно, великий добробут та приязні відносини, серед яких доводиться тепер Америці жити з иншими державами. А далі підчеркнув потребу негайної будови 15 зеликих кружляків і одного военного корабля для ношення літаків. Кулидж заявився рівнож за створенням Федеральної Фармерської Ради і за фондом, при якого помочі можна би регулювати збут хліборобських продуктів.

А далі обговорював президент водні сили; між іншим заявився за будовою великої тами на ріці Колорадо. Президент підніс рівнож потребу дальшого обмеження іміграції і форсовання прогибіції.

УБИЙНИКИ РОТШТАЙНА.

ОБЖАЛОВУЮТЬ МЕК МАНУСА І ТРОХ ІНШИХ.

НЮ ЙОРК, 4. грудня. — Гренд Джурі вручила судді Манкуско акт обжаловання проти Юрія Мек Мануса і трох інших, обвинувачених о те, що вони були в критичній хвилі в Парк Централь Готель і там вистрілами смертельно ранили відомого гемблера Ротштайна, котрий від тих ран помер.

РЕСКОБ СКЛИКУЄ ДЕМОКРАТИЧНИХ ЛІДЕРІВ.

ХОЧЕ ОБГОВОРИТИ ДАЛЬШУ ПОЛІТИКУ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ І ЗНАЙТИ ЗАСОБИ НА ПОКРИТТЯ ДЕФІЦИТУ.

НЮ ЙОРК, 4. грудня. — Джан Дж. Рескоб, голова Демократичного Народного Комітету, заповів, що сейчас по Різдві склікує наради лідерів демократичної партії. На ті наради прибуде рівнож і Смит. Там вирішиться, чи Рескоб має надалі оставати головою Комітету, а рівнож будуть намічені шляхи дальшої політики. Треба буде рівнож обговорити способи, як покрити дефіцит, що залишився з виборчої кампанії, а який виносить півтора міліона доларів.

ФОРСУЮТЬ ПРОГИБІЦІЮ.

ДОМАГАЮТЬСЯ ОСТРІШИХ КАР І ПРИПИНЕННЯ ПАЧКАРСТВА АЛЬКОГОЛЮ З КАНАДИ.

ВАШИНГТОН, 4. грудн. — Кларенс Вилсон, генеральний секретар Ради Умірковаиности, Прогибіції і Публичної Моралі методисько-епископальної церкви, домагається закона, який накладав би далеко більші кари за нарушення прогибіційного закона, як це бувало досі. Він каже, що мимо надужить відносини в Америці далеко кращі ніж у тих краях, де нема прогибіції. Найбільше перешкаджає Америці в переведенню прогибіції Канада, бо звідтам найбільше алькогольних напитків пачкують.

ГЕМБЛЕРСЬКИЙ СИНДИКАТ.

НАЛЕЖАЛИ ДО НЬОГО ОКРУЖНІ РЕПУБЛИКАНСЬКІ НАЧАЛЬНИКИ З ГВАРДІЇ СЕНАТОРА ВЕРА. ТАК ЗІЗНАЮТЬ СВІДКИ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, 4. грудня. — Двох гемблерів, що станули перед суддею Люісом, зізнали, що Макс Маєр і Едвард Кук, оба начальники республиканських дистриктів у Филаделфії, були партнерами в одні великім гемблерськім підприємстві, в якім один банковий урядник програв за одну ніч $300,000 банкових грошей. Коли поліція пошукувала за ріжними меньшими спелюнками і їх замикала, те велике підприємство тішилося ще охороною поліції. Свідки твердили, що поліційні урядовці були в спілці з тим підприємством.

РУЗВЕЛТ ПРЕЗИДЕНТОМ В 1932 РОЦІ.

ВЖЕ ТЕПЕР УВАЖАЮТЬ ЙОГО ЗА ТАКОГО В ДЖОРДЖІЇ.

ВОРМ СПРІНҐС, Джорджія, 4. грудня. — 1000 жінок, дітей і чоловіків підняло великий крик, що мав бути виразом одушевлення, коли один з бесідників назвав літну віллю Френклина Рузвелта „Літним Білим Домом по 1932 році"

Це відповідає сентиментови Полудня, яке є певне, що Рузвелт буде в 1932 році демократичним кандидатом на президента.

ЗЕМЛЕТРУС НАНІС ВЕЛИКІ ШКОДИ.

ЗАГАЛЬНА СУМА БУДЕ ДОХОДИТИ ДО $20,000,000.

САНТІЯГО, Чіле, 4. грудня. — Ратункова акція жертвам землетрусу не поступає як слід, бо погода дуже погана. Збирають жертви катастрофи і ховають, а військо будує тимчасові приміщення для бездомних.

Констітусіон, одно з найкращих морських купелевих міст, виглядає по землетрусі як місто померших.

МЕК НЕРІ ВИСУВАЄ НОВИЙ ПРОЄКТ.

ПРОПОНУЄ ФОНД З $300,000,000.

ВАШИНГТОН, 4. грудня. — Сенатор Мек Нері предложить новий проект допомоги фармерам. Він буде натискати, щоби цей проект був ухвалений ще на теперішній сесії. В проекті передбачається кредитовий фонд у сумі 300 мілионів долярів, який має дати підпору кредитовим тим корпораціям, що займаються збутом надвишки хліборобських продуктів.

ВСЕРОСІЙСЬКИЙ ЗІЗД СОВІТІВ.

В Кремлі розпочав свої засідання всеросійський зізд совітів. На пленарних зборах головує президент Білоруси Червяков. В президії знаходяться: президент совітської Росії Калінін, Сталін, Кутузов та инші. Засідання зізду почалося з малих змін в денному порядкови засідань. Делегати мовчки підносили руки при голосованню й таксамо мовчали, коли їх запитували: „чи мається яке зауваження?" В першому засіданню комісар фінансів Брюханов почав читати федеральний бюджет. Загальна сума буджету виносить 7 міліардів 700 мілионів рублів.

ЮВИЛЕЙ МИКОЛИ ВОРОНОГО.

Дня 18. листопада минає 35 років літературної діяльности Миколи Вороного. Для переведення ювилею київський комітет письменників виділив ювилейну комісію. Дня 18 листопада в будинку освіти відбудеться вечір на пошану ювилята. До цього ювилею ДВУ видає збірку статтей про творчість Миколи Вороного, а Видавництво „Рух" випускає збірку його творів.

НЕВИГІДНИЙ СВІДОК.

Двох парубків зі Слобідки біля Бережан вломалося до шпихлір сільського коршмаря. Принагідним свідком вломy був господар Топорівський. Злодії пробили його за це ножем. Топорівський згинув на місці.

ВЕСІЛЛЯ В ПИВНИЦІ.

Підчас весільної забави в помешканню Віллінгів у Ченстохові завалилася підлога. 6 танцюючих пар найшлося нагло в пивниці. Крім легких потовчень не було більшого нещастя.

„ХВОСТИ" В ХАРКОВІ.

Комуністична газета „Ізвєстія" повідомляє, що в Харкові навіть на передодні свята „жовтневої революції" біля хлібних склепів стояли довгі „хвости". Багато було таких, що простояли в черзі цілий день, а на ніч пішли до дому, не діставши й шматочка хліба.

132 ЦВЯХІВ І 4 ГОЛКИ В ШЛУНКУ.

Недавно відбулася цікава операція в варшавській жидівській лічниці. 19-літня панночка Сірля Інґольд в самовбивчій ціли систематично поликала цвяхи й голки. Занепокоєні кревні перевезли Сірлю в лічницю й тут по доконаній операції витянено їй з шлунка 132 цвяхів і 4 голки. Всі ці предмети передано до музею лічниці.

БОРОТЬБА З РЕВМАТИЗМОМ.

В Англії відбувся зізд лікарів, на котрому 90 лікарів ріжних націй основало лігу боротьби з ревматизмом. Після обчислення голяндського лікаря Фан Бремена в одній тільки Англії вмирає річно наслідком ревматизму 50—60 тисяч зрілих людей і 16—18 тисяч дітей. Недуга ця є неменьше поширена як чахотка.

ПОВІСИВСЯ, БО НАРЕЧЕНА НЕ ХОТІЛА ЙТИ ДО КІНОТЕАТРУ.

В гайку біля Варшави повісився 21-літній Чеслав Коска. Причина самогубства досить дивна. Наречена не хотіла піти з ним до кіна.

ВЕЛИКІ ЗЛОВЖИВАННЯ У ФРАНЦІЇ.

У Франції викрито великі цлові зловживання. Страти, які понесла державна скарбниця, обчисляють на 16 мілионів франків.

І МУЖЧИНИ ХОРУЮТЬ НА КРАСУ...

Передше муж ждав годинами, поки жінка зволить одягнутися й милим голосом сказати: я вже готова! А сьогодня? Мужчини цілими днями пересиджують у голярів, гиблюють нігті, витискають прищі, масують лице, чорнять брови, підголюють потилиці, ондулюють волосся, помадують лисину й після обчислення в Америці за один рік мужчини видають на свою красу у голярів 750 мілионів долярів! Уфф!

ПОГРОМ ЖИДІВСЬКОЇ КОЛЬОНІЇ.

Юрба селян напала на жидівську кольонію „Алексеєвка" й розгромила всі жидівські хати.

КРОВАВА ПОГОНЯ ЗА БАНДИТАМИ.

Поліційні власти німецького міста Кельн віддавна пошукували двох вломників-душегубців, братів Гайдгерів. Одного вечора прохожі вулицею Рілера розпізнали обох злочинців, котрі, користаючи з сутінків вечора, вийшли з своєї криївки. Почалася нагінка. Вломники, утікаючи, почали стріляти. Жертвою стрілів упав один мотоциклист. На розі вулиці бандити при помочі револьверів задержали трамвай, подорожних і обслугу примусили висісти, а самі віддалилися ним у дальшім бігу. Недалеко звіринця вискочили з трамваю й сховалися в кущі парку. Заалярмована поліція окружила кордоном кущі. В перестрілці впав молодший Гайдгер і трох поліційних агентів. Старшому вдалося переломити кордон і скритися в наріжній віллі сусідньої вулиці. 100 поліціянтів окружило віллю. До кімнати, де скрився бандит, кинено газові бомби. Тяжко ранений Гайдгер піддався.

СОВІТСЬКА РОСІЯ ЗБІЛЬШУЄ ОЗБРОЄННЯ

ВИТРАТИ НА АРМІЮ В 1929 РОЦІ ЗБІЛЬШЕНІ НА 100 МІЛІОНІВ РУБЛІВ. ЦЕ ПОТРІБНЕ ДЛЯ ЛІПШОЇ ПІДГОТОВКИ АРМІЇ ДО ВІЙНИ.

МОСКВА, 4. грудня. — Комісар фінансів Брюханов подав на затвердження всеросійського зізду совітів буджет на військові потреби у висоті 840 мілионів рублів. Це, порівнюючи з буджетом минулого року, що виносив 742,000,000 рублів, дає збільшення майже на 100 мілионів рублів.

Брюханов пояснює таке велике збільшення витрат на військо потребою кращої підготовки армії та ліпшого її заосмотрення. Він підкреслює, що всі витрати на армію в Росії тепер виносять 11% усіх державних витрат, у той самий час, як одна сусідня держава на це тратить 40% свого буджету.

Загальна сума державних приходів на 1929 рік вираховано на 6,779 мілионів рублів, а витрати на 7,650 мілионів.

ЗНАЙШЛИ ВКРАДЕНЕ НА „ЛЕВАЙЯТАНІ".

ЧАСТИНУ БОНДІВ, УКРАДЕНИХ НА „ЛЕВАЙЯТАНІ" З ПОЧТОВОЇ ПЕРЕСИЛКИ, ЗНАШЛИ У ВІДНІ.

БЕРЛІН, 4. грудня. — В одному з берлінських банків знайшли частину бондів токійської електричної компанії. Ці бонди є частиною цінностей, що були вкрадені минувшого літа з почтової пересилки на „Левайятані".

Ці бонди в Берліні одержано з одного віденського банку. Розслідування установило, що банкови продав їх Рибар. Арештований Рибар показав, що ці бонди він дістав у Ніцці кілька місяців тому, як забезпечення на позичені ним гроші.

РОЗЛИВ ВОЛГИ.

ВОДА ЗАТОПИЛА 25 СІЛ В ОКОЛИЦЯХ АСТРАХАНЯ, НЕДАЛЕКО КАСПІЙСЬКОГО МОРЯ.

МОСКВА, 4. грудня. — Страшна буря, що йшла з Каспійського моря, так піднесла воду в ріці Волзі, що вона вийшла з берегів. Вода залила величезні простори навколо міста Астрахання та в низинах понад Волгою аж до самого берега моря.

25 сіл затоплені водою. Населення ратується на дахах будинків та на човнах. Частина домів зовсім змита водою, а також багато худоби загинуло у воді. Населення величезних просторів, які залила вода, терпить великі шкоди. Ще не відомо, чи нема загинувших людей у бурхливих потоках води.

СУТИЧКА СЕРБІВ З АЛЬБАНЦЯМИ.

ДВІ УЗБРОЄНІ БАНДИ АЛЬБАНЦІВ ПЕРЕЙШЛИ КОРДОН ЮГОСЛАВІЇ, АЛЕ ЇХ ВІДБИТО НАЗАД.

БІЛГОРОД, 4. грудня. — Дві сильно узброєні банди Альбанців перейшли сербський кордон. Між ними та сербськими жандармами вивязався бій, після котрого Альбанців відігнано з сербської території. Підчас перестрілки двох жандармів поранено.

Одна з банд залишила на сербській території 7 убитих Альбанців, а друга 10. Обома бандами командував відомий розбійник Салкович.

ПРОРВАЛО ТАМУ.

15 ТИСЯЧ БЕЛЬГІЙЦІВ ЗАЛИШИЛОСЯ БЕЗПРИТУЛЬНИМИ, КОЛИ ВОДА ЗАТОПИЛА ЇХ ХАТИ.

БРУКСЕЛЯ, 4. грудня. — Вода з ріки Шельди прорвала таму недалеко міста Термонд. Вода рушила в прорив ширнною в 500 стіп, заливаючи низини. Населення ледви вратувало своє життя, втікаючи на горби, звідки пізніше людей забирали човнами.

Всьо майно й більшість худоби в залитім водою районі загинули. Червоний Хрест зорганізував допомогу для 15,000 потерпівших.

ПРОМИСЛОВА ШПІОНАЖА.

4 СЛУЖАЧИХ У НІМЕЦЬКІЙ ФАРБІВНИЧІЙ ІНДУСТРІЇ ПІД СУДОМ ЗА ВИДАЧУ СЕКРЕТІВ ФРАНЦУЗАМ.

ЛЮДВІҐСГАФЕН, 4. грудня. — Арештовано чотирох службовців фарбівничого тресту за індустріяльну шпіонажу. Один з них, Ф. Гельман, головний обвинувачений, розповів про широку систему економічної шпіонажі, яку Франція зорганізувала в Німеччині.

Головну увагу Французи звертають на хемічну промисловість. Системою їх шпіонажі охоплені майже всі головні німецькі хемічні фабрики. Сам Гельман признався, що він видав Французам секрет добування штучної бензини та инших важних продуктів, які Німці добувають тепер хемічним шляхом.

ОБУРЕННЯ ПРОТИ ФРАНЦІЇ ЗРОСТАЄ.

РИМ, 4. грудня. — Обурення з приводу легкого присуду французького суду вбийника італійського консуля серед Італійців все зростає. Італійські офіцири, які мали французькі нагороди за участь у Великій Війні, тепер всі свої почесні відзнаки повертають Франції назад.

Таксамо студенти не перестають уряджувати демонстрацій проти Франції. Особливо гострі протести були в Сицилії, де групи студентів парадували перед французькими консулятами з криками: „Геть з Францією".

НЕМА НАДІЙ НА КОНТРОЛЮ УЗБРОЄННЯ.

ЖЕНЕВА, 4. грудня. — В колах Ліги Націй мало мають надій на те, що прийде до порозуміння між державами в справі контролі виробництва военних приладів та зброї.

Надіються, що румунський військовий міністер на найблищому засіданню комісії Ліги Націй по виробленню правил такої контролі заявить, що нема потреби більше скликувати засідань комісії.

Це буде кінець розмовам про контролю узброєння.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES. Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: „SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

„РАДИКАЛЬНА" ЗМІНА

Телеграфічні депеші з Варшави, що походять з того самого жерела, яке поспішилося донести вже 2. листопада, що у Львові повний спокій, коли там тисячі польських студентів плюндрували українські інституції, принесло нам нову сензацію. Ото в Польщі має прийти до радикальних змін. Маршал Пілсудскі не хоче вже довше слухати своїх військових дорадників-ґенералів, а йде рука в руку з премієром Бартлем, котрий хоче мати в Польщі за всяку ціну спокій, бо тільки серед спокою буде можна перевести дальші реформи, що мають оздоровити Польщу.

А щоби був спокій, то треба щось зробити з Галичиною і Львовом і Вильном. І ото Пілсудскі рішився надати Східній Галичині і виленській окрузі автономію, щоби Поляки і Українці в Галичині, а Білорусини, Литовці і Поляки у виленській окрузі могли жити в — щастю. Та одне мале застереження додано до тих всіх „радикальних" змін. На них прийдеться дещо пождати, бо в першу чергу треба приготовити польську опінію до таких великих змін.

Поляки приповідають, що обіцянкою тільки дурак радіє. На таку вудку думає теперішній польський уряд зловити і Українців, особливо ті кола, що все зітхають до польсько-української угоди і якого теплого жолоба. Але не так о це йому ходить, бо і він не такий наївний, щоби повірив, що український нарід, як цілість, дасть себе зломити у своїх змаганнях до державної самостійности. Тому ту телеґраму пущено в широкий світ головно на те, щоби ослабити останні події у Львові, щоби затерти по них слід, а особливо те погане враження, яке вони мусять викликати у світі, коли світ дізнається про всю правду, про те, як то новочасні вандали нищили бібліотеку, друкарські машини і твори штуки. Польський уряд свідомий того, що останні події у Львові викликали грімкий протест, що проти цього нового польського вандалізму піднялися Українці, деб вони не жили, та що вони протестують зі всіх сторін світа. Протестують і з Америки, і то грімко. А саме тут у Злучених Державах хоче Польща дістати нову велику позичку. Саме сюди прибуде в початках січня американський фінансовий дорадник Дюї, щоб обговорити справу польської позички з американськими банкирами. А ті банкирі готові не дати грошей, коли не буде спокою. От і причина, чому шлють з Варшави телеґрами про „радикальні" зміни в Польщі, про автономію для Українців і Білорусинів, про те, що Пілсудскі рішився на той крок, щоби забезпечити Польщі спокій. Є це новий польський маневр, який хоче обдурити поневолені Польщею народи, а особливо Українців, а заразом і обдурити світ, щоб він повірив, що в Польщі можливий спокій.

СВЯТО 1-ГО ЛИСТОПАДА В БЕРЛІНІ

В четвер, 1. XI. б. р., відправив о. д-р Вергун Службу Божу в греко-католицькій церкві. Святочні сходини української кольонії відбулися в неділю, 4. XI., в „Гумбольдгавз" при Фазаненштрассе; сходини, які були надзвичайно численні, скликала „Українська Громада" в Берліні.

Присутних повитав від „Української Громади" проф. Мірчук. Представивши коротко нашу дійсність, коли то знова кров леться на вулицях Львова, проф. Мірчук довше задержався на споминах з листопадових боїв р. 1918., причому докладно проаналізував значіння 1. XI. 1918. р. у визвольних змаганнях української нації. У своїх кінцевих висновках прелеґент підніс, що сьогодня ідея української державности перейшла в кров і кість всіх верств українського населення; одиниць, що не бажалиб собі української держави, сьогодня нема! Це й творить найсильнішу основу для української держави і то без огляду на існуючі ріжниці поглядів щодо форм її. Сьогодня живе в нас всіх віра в українську державність, переконання в її необхідність та пересвідчення, що ніякі жертви, положені для її здобуття, не є за великі. Ціле українське населення переконалося на власній шкірі, що в теперішньому „мирному" положенні кладе воно величезні жертви, і куда дешевше йому обійдеться хопити за оружя та оружною боротьбою здобути собі волю. Вказуючи вкінци на потребу дисципліни та плекання пошани до своїх провідників, як рівнож на конечність вже сьогодня вибрати собі, кожному з нас, місце, яке займе в українській державі й у тому напрямі працювати, та на потребу розподілу чинностей між провідниками, прелеґент візвав всіх Українців, що стоять на національній плятформі, до співпраці для підготовки незалежности України.

З черги виголосив реферат проф. д-р Кузеля, який численними примірами з історії українського народу, і то від найдавніших часів, виказав тяглість української державницької ідеї, з якою український нарід ніколи не розставався та яку у часах поневолення постійно намагався реалізувати. І в часах найгіршого національного поневолення український нарід не погоджувався ніколи на чуже панування, бажаючи стати хазяїном у власній хаті. 1. XI. 1918. р. це продовження старих подій, відновлення давних змагань за незалежність; це одно зі звен в довгому ланцюху нашої державної традиції.

Третій з ряду промовив голова „Союзу Старшин у Німеччині" та член „Капітули Пропамятної Военної Відзнаки" полк. Е. Коновалець. Пояснивши коротко статут Колеґії Пропамятної Военної Відзнаки та згадавши, що перші пропамятні відзнаки, що їх видано з нагоди десятиліття віднови української державности, дістали полк. Дмитро Вітовський та чет. Ю. Чучман, полк. Коновалець удекорував цею відзнакою ряд б. стрільців і старшин Української Армії. В окремій промові полк. Коновалець завізвав їх бути готовими на це, що Батьківщина кожної хвилі може покликати їх до дальшого виповнювання військових обовязків.

Вкінці зібрані вислухали звіту про останні події у Львові й ухвалили резолюцію з протестом проти насилування волі 7 міліонів українського населення в Польщі, рішаючи вислати цей протест до Союза Народів та проголосити його у світі.

Про свято української кольонії в Берліні писала німецька та инша преса, між иншими польська телеграфічна аґенція видала про нього окремий комунікат. Та на цьому не обмежилося реаґування української кольонії в Берліні на львівські події. Кромі поодиноких осіб, ріжні українські організації повели живу пропаґанду між чужинцями. Зокрема українське пресове бюро в Берліні, що одержувало перші відомости з краю, з одного боку передавало їх до всіх осередків української еміґрації, з другого подавало обективні відомости до чужої преси. При цьому користувалося воно ріжними матеріялами з останніх подій у Львові, зокрема фотоґрафічними знимками зі знищених Ляхами обектів.

В. М.

ДЕКЛЯРАЦІЯ.

З приводу свята десятиліттної річниці повстання польської держави, українські й білоруські посли й сенатори в польських законодатних палатах освідчують:

Польська держава повстала завдяки тому, що клич самовизначення народів здобув собі підчас війни право горожанства в світі. Ми радліб з факту визволення польського народу, бо це доказує, що ідея самовизначення здобуває собі місце й у практичному житті. Але відроджена Польща не вшанувала принципу самовизначення народів й інкорпорувала часть земель народів українського й білоруського, які також змагали до своєї державности.

Тому в святочнім обході десятиліття польської державности, який устроюють, між иншими, польські законодатні палати, ми, представники українського й білоруського народів у цих палатах, не тільки не можемо брати участи, але з тої нагоди вважаємо конечним підкреслити, що непохитно стоїмо на становищі права самовизначення українського й білоруського народу на всіх етноґрафічних територіях.

Варшава, 10 листопада 1928. Посол д-р Баран Степан, сен. д-р Бараник Василь, пос. д-р Біляк Степан, сен. Богданович Вячеслав, пос. д-р Блашкевич Іван, пос. Васильчук Павло, пос. Великанович Дмитро, пос. Вислоцький Олександер, сен. Галущинський Михайло, пос. о. Ганушевський Михайло, сен. д-р Горбачевський Антін, сен. Децикевич Володимир, пос. д-р Загайкевич Володимир, пос. Заваликут Іван, пос. Зубрицький Володимир, пос. Карузо Павел, сен. Кисілевська Олена, пос. Кохан Володимир, пос. Кузик Степан, сен. Кузьмин Микола пос. о. Куницький Леонтій, пос. Кунько Антін, пос. др. Левицький Дмитро, пос. Ліщинський Іван, пос. Луцький Остап, пос. Максимович Антін, пос. Паліїв Дмитро, пос. о. д-р Пеліх Володимир, сен. Роґуля Базиль, пос. Рудницька Мілена, пос. Серветник Лаврен, пос. Степович Альбін, пос. Струтинський Михайло, сен. о. Татомир Юліян, пос. Тершаковець Гринь, сен. Троян Корнило, пос. Хруцький Сергій, сен. Черкавський Олекса, пос. Целевич Володимир, пос. Юхневич Константин, пос. Яремич Фабіян.

ПРОМОВА ПОЛЬСЬКОГО МІНІСТРА ВНУТРІШНИХ СПРАВ ҐЕНЕРАЛА СКЛАДКОВСКОГО.

Львівські події, понад всякий сумнів, викликали ці українські політики, яким здається, що їх одиноким завданням є ширити ненависть до держави й польського народу. Постійне провокування почувань польської суспільности, підбурюючий тон і характер виступів цілого ряду українських послів, тероризовання опінії українського населення, льояльного, в перемагаючій більшости супроти польської держави, це запальна атмосфера, в якій треба шукати причин львівських подій і яка достаточно вияснює, хто за ці події несе відповідальність. Тому то скарги і жалі, що виходять із цих самих українських кол і звернені проти діяльности й розпорядків влади, мають на цілі відвернути від себе відповідальність супроти держави і власної суспільности і перекинути її на уряд і державу. Скарги ці не заслуговують на віру й треба їх відперти з цілою безглядністю.

Зіставлення жертв львівських випадків говорить само за себе. Саме виказ жертв: 1) Української народности ранених 9 осіб, всі лікуються в дома, бо їх стан не вимагає шпитального лікування, 2) польської народности ранених пальним оружжям 4 особи, є на лікуванні в шпиталі, як і рівнож дві особи, що тяжко потурбовані. Вдаряють важкі втрати поліції: 4 ранених і 26 потурбованих.

Ці дані достаточно вказують, що поведення поліції супроти маніфестації Українців, що провокували події, було аж надто повздержливе і терпеливе. (Крики на лавах Українців).

Заявляю: Уряд має достаточні средства, щоб забезпечити лад і спокій на усіх теренах Річипосполитої. Для забезпечення цього спокою уряд не подасться перед приміненням репресій відносно цих всіх, що, незалежно від цих чи инших функцій, які виконують, виявляться винними в підбурюванню населення проти розпорядків влади або провокуванню боротьби. Уряд рівночасно заявляє, що рівнож із цілою рішучістю протиставиться всім самочинним відрухам відплати. В разі необхідности примінювання репресій, покликана є до цього державна влада і тільки ця влада.

ПОЩУКУЄМО 77 УКРАЇНЦІВ З $100.

УКРАЇНСЬКА ДЕМОКРАТИЧНА СІЧ ІМ. ДМИТРА ВІТОВСЬКОГО В КЛІВЛЕНД, ОГАЙО, ПОШУКУЄ 77 УКРАЇНЦІВ АБО ТОВАРИСТВ, КОТРІ ЗЛОЖИЛИБ $100 НА БУДОВУ ВІКОВОГО ПАМЯТНИКА НАШИХ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ, А ТАКИМ ПАМЯТНИКОМ БУДЕ ДІМ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ У ЛЬВОВІ, ПОБУДОВАНИЙ ЖЕРТВЕННІСТЮ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

ЦЕ БУДЕ ЗАРАЗОМ НАЙКРАЩИЙ ПРОТЕСТ ПРОТИ ЛЯЦЬКОЇ ОКУПАЦІЇ І ТИХ ЗВІРСТВ, ЯКИХ ДОПУСТИЛИСЯ ЛЯХИ У ЛЬВОВІ У НАШІ СЛАВНІ ЛИСТОПАДОВІ ДНІ.

ПРОТЕСТУЙМО, СІЧОВИКИ, І ВИ, УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДЯНИ, НЕ ТІЛЬКИ СЛОВОМ, АЛЕ Й ДІЛОМ, НАШОЮ ЖЕРТВЕННІСТЮ. БУДУЙМО ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ІНВАЛІДА ЯК ДІМ ПРИТУЛКУ ДЛЯ ТИХ, ЩО НАСТАВЛЯЛИ ЧИ НАСТАВЛЯТИМУТЬ СВОЇ ГРУДИ ПРОТИ ОКУПАНТІВ НАШИХ ЗЕМЕЛЬ, А ЖЕРТВИ НА ТУ ЦІЛЬ ШЛІМ ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ:

**OBYEDNANYE
P. O. BOX 411,
PHILADELPHIA, PA.**

З ЛИСТОПАДОВОГО СВЯТА У ВІДНІ

В доповненню моєї дописі про Свято подаю читачам „Свободи" текст святочних промов дир. Сероїчковського й акад. Іванусева. — Др. О. Грицай.

Промова **дир. Сероїчковського:**

„Раннім ранком д. 1. листопада 1918 р. невеличкі українські відділи під проводом полк. Дмитра Вітовського обсадили у Львові намістництво, команду міста, почту, телеґраф й залізничі двірці, інтернували австрійського намісника Галичини, а на вежі львівського ратуша замаяв синьо-жовтий український прапор. Тогосамого дня населення Львова і всеї Галицької Землі читало маніфест Української Національної Ради, в якому проголошено*):

„Український Народе! Голосимо Тобі вість про Твоє визволення з віковічної неволі. Від нині Ти господар своєї землі, вільний горожанин Української Держави.

Дня 19 жовтня Твоєю волею утворилася на українських землях бувшої австро-мадярської монархії Українська Держава і її найвища власть — Українська Національна Рада.

З нинішнім днем Українська Національна Рада обняла власть у столичному місті Львові і на всій території Української Держави.

Український Народе!

Доля Української Держави в Твоїх руках. Ти станеш як непобідний мур при Українській Національній Раді і відіпреш усі ворожі замахи на Українську Державу.

Заки будуть установлені органи державної власти в законнім порядку, українські організації по містах, повітах і селах мають обняти всі державні, краєві і громадські уряди і в імени Української Національної Ради виконувати власть.

Де цього ще не зроблено, дотеперішні неприхильні Українській Державі уряди мають бути усунені. Всі жовніри української народности підлягають від нині виключно Українській Національній Раді і приказам установлених нею військових властей Української Держави. Всі вони мають стати на її оборону. Українських жовнірів з фронтів відкликується отсим до Рідного Краю на оборону Української Держави.

Все здібне до оружя українське населення має утворити боєві відділи, які або ввійдуть у склад української армії або на місцях оберігати-муть спокій і порядок. Особливо мають бути оберігані залізниці, почта й телеґраф.

Усім горожанам Української Держави без ріжниці народности й віроісповідання запоручається горожанську, національну і віроісповідну рівноправність.

Національні меншости Української Держави — Поляки, Німці, Жиди — мають вислати своїх відпоручників до Української Національної Ради.

Аж до видання законів Української Держави обовязують дотеперішні закони, наскільки вони не стоять у противенстві до основ Української Держави.

Як тільки буде забезпечене й укріплене істнування Української Держави, Українська Національна Рада скличе на основі загального, рівного, безпосереднього і тайного виборчого права Установчі Збори, які рішать про дальшу будучність Української Держави.

Склад утвореного Українською Національною Радою кабінету і його програму оголоситься.

Український Народе!

Всі свої сили, все посвяти, щоб укріпити Українську Державу!"

„Так була відновлена перед десятьма роками українська державність на західних українських землях. На тих землях, які становили складову частину прастарої Київської Держави русько-українського народу Володимира Великого і Ярослава Мудрого (981—1084), потім становили окреме Галицьке Князівство (1084—1200), а відтак разом з Волинню складали Галицько-Володимирську Державу (1200—1340). Більше ніж три і пів віки жили західно-українські землі своїм державним життям під пануванням своїх українських князів, а після смерти останнього західно-українського князя Юрія-II. (1340) попали під панування литовських князів, а відтак польських королів. Протягом чотирох і пів віків, тобто до упадку Польщі (1772), обовязувало на західно-українських землях чуже литовське й польське право. Під владою Польщі опинилися були також східні українські землі, опустошені передтим східними, кочуючими ордами, а весь український нарід попав в тяжку польську неволю.

„Велика революція, що її підняв наш нарід проти польського панування на українських землях в середині XVII. ст. під проводом Богдана Хмельницького, докотилася була аж до Львова, але відновлена Хмельницьким Українська Держава мусіла обмежитись тільки до східних українських земель тай тут не довго продержалась. Лишились західно-українські землі далі під владою Польщі, щоб після упадку цеї останньої (1772) попасти під владу Австрії. Решту українських земель на Сході опанувала Росія. І знову настав для українського народу сумний час панування чужих держав на всіх його землях, час тяжкої національної неволі, що трівав два і пів століття, поки велика війна (1914—1918) не стрясла цілим світом, а в цій війні не розвалилися обидві тюрми, в яких душився український нарід — російська імперія і австро-мадярська монархія. Зруйнувала імперію царів породжена війною російська революція 1917 р. Революція отворила нашому народові в бувшій царській Росії замкнені уста, він заявив свою волю до самостійного державного життя, відновив власне державне право по своїй землі, утворив самостійну, ні від кого незалежну українську державу.

„Півтора року після вибуху російської революції вибухла революція також в Австро-Мадярщині, і теж наслідком програної війни. Але та програна Австро-Мадярщини стала виграною народів, що її утворювали; вони почали поривати з нею звязок і творити свої власні держави або еднатися з одноплемінним собі, вже істнуючими державами. І от і український нарід Австро-Мадярщини проголосив тоді на своїх землях окрему українську державу. Сталось це у Львові в днях 18—19 жовтня 1918 р. Дня 18. жовтня зібрались у Львові українські посли до австрійських законодатних тіл і до соймів Галичини та Буковини, а також відпоручники українських політичних партій й утворили Українську Національну Раду, що признала собі найвище право народу — рішати про свою політичну долю. Так зложена У. Н. Рада постановила проголосити на українських землях австро-мадярської монархії українську державу, а слідуючого дня, 19. жовтня, проголосила це рішення перед зібраними у Львові з усього краю делеґатами народніх орґанізацій та населенням стомленого міста Львова. Закарпатські Українці прислали були тоді письмо до У. Н. Ради, в якому писали, що хотять з Галичанами ділити одну долю. Так на всіх українських землях — на сході й заході — була відновлена українська державність, повстало дві а навіть три самостійні українські держави, бо також кубанські козаки утворили були на Передкавказю свою окрему державу. Всі ті окремі українські держави мали творити одну і єдину державу українського народу від Карпатів до Кавказу, а їх тимчасова самостійність пояснялася зовнішніми обставинами. До єдности з головним пнем народу змагали кубанські козаки, і таке саме змагання було і в західних Українців.

(Конець буде).

*) Я дозволив собі подати текст [illegible] маніфесту в ці-[illegible] його по текстові, по-[illegible] в останнім числі „Українського Прапора" (з 1. XI. ц. р.). — О. Г.

В РУМУНІЇ НЕ ІСНУЄ ПИТАННЯ МЕНЬШОСТЕЙ.

В парляментарних дебатах, які відбулися з нагоди престольної промови, виголошеної принцом Миколаєм, румунський посол Дандеа сказав промову, в якій заявив, що уряд неправильно робить, що заповідає виготовлення статуту для національних меньшостей, бо таких у Румунії взагалі нема. „Зовсім безправно, казав цей посол, домагаються якісь Українці з Буковини і Бесарабії своїх національних прав, бо Українців у Буковині і Бесарабії взагалі нема, — це Румуни, які тільки забули свою матірню-румунську мову й тому нам не потрібно жадного статуту для національних меньшостей".

Цей речник румунських боярів вірить ще в те, що буком і сіґуранцою можна придушити й затаїти історичну правду.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Спростованне.

В ч. 281 „Свободи" (з 3. грудня ц. р.) була поміщена з Ню Йорку допись п. н. „На боєвий фонд замісць вінця на могилу". Загальна сума зібраних на шкільних зборах жертв ($15) подана там правильно, але через недогляд пропущено імена отсих трох жертводавців: П. Боднар, Й. Олійник і І. Редчук, котрі, так як і попередно оголошені, зложили по $1.00.

ПЛЯН ЛІКВІДАЦІЇ НЕПИСЬМЕННОСТИ НА УКРАЇНІ.

На засіданні Колеґії Наркомосвіти завідувач Укрполітосвіти зробив доповідь про плян ліквідації неписьменности на Україні.

За пляном Укрполітосвіти передбачено певністю ліквідувати неписьменність серед дорослого населення (віком від 14 до 35 р.) до жовтня 1932 р. Ліквідація неписьменности серед дітей та підлітків передана Соцвихові. В роботі по ліквідації неписьменности серед дорослих активну участь беруть товариства „Геть Неписьменність", профспілки, кооперація, комсомол. На Україні дорослих неписьменних є 4,600,000 чол. Крім того, не менше 600,000 чол. дадуть рецидив неписьменности. Таким чином протягом 4-х років намічено охопити 5,200,000 неписьменних і крім того біля 1,000,000 малописьменних.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

Про Листопадове Свято.

З ріжних описів святковання Листопадового Свята пізнаємо, як скоро наш нарід поступає в національнім русі.

Пертамбойська українська громада обходила цего року Листопадове Свято дуже величаво.

Дня 4-го листопада рано падав дощ. Однак та непогода не стримала ані шкільної молоді ані старших від участи в поході, який відбувся для більшого вшановання свята. Початок маніфестаційного походу був при українській галі при Стейт стріті, а кінчився при українській церкви при Вейн стр. Шкільна молодь і шкільне тов. „Луг" під проводом свого дякоучителя Й. Букати, з українськими відзнаками на грудях, гордо ступали в поході, мов ті борці (герої) до бою. За ними приграваля до походу українська місцева банда під проводом гр. Січки. За тими же поступали сестрицтва, товариства і братства зі своїми прапорами. При кінці Служби Божої о. Лисяк виголосив патріотичну промову, по якій відправив панахиду за героїв, поляглих у боротьбі за волю українського народа.

Підчас панахиди збирано жертви на українських інвалідів. Потім похід у попереднім порядку удався до української галі, де гр. Й. Буката виголосив до дітей патріотичну промову, підносячи: „Не скидай, дитино, з грудей своїх синьо-жовтої відзнаки, а держи її цілий день, бо ця відзнака є знаком українського прапора, за який тисячі молоді віддали своє життя в боротьбі з ворогами". Дальше пояснив бесідник дітям значіння торжественного дня.

В вечер о 7 год., при переповненій публикою обширній українській галі, розпочалася друга часть свята. Вступне слово, пристосоване до хвилі, виголосив гр. Ст. Дембіцький. Тов. „Боян" і шкільне тов. „Луг" під проводом дякоучителя Й. Букати вивязалися зі свого завдання надсподівано добре. На особливше признанне заслугує молоденький хор тов. „Луг", який на 3 голоси виспівав дуже гарно около 15 дібраних до свята пісень. Усі хорові пісні були переплітані терцетами, дуетами, солями і деклямаціями.

Деклямації, дібрані до хвилі часу, були виголошені з повним розуміннєм кожного декляматора, так що при виголошенню немов бачилося живий образ, змальований словами діточок чи то старших. Святочну промову виголосив гість д-р В. Клодницький з Филаделфії, Па. Шановний референт є добре знаний українській іміграції зі своєї красномовної патріотичної мови, тому й не беруся описувати змісту святочного слова. При кінці гр. Іван Ваверчак в імени цілої громади зложив поклін борцям за волю неньки України.

...„Могила, яка видніє перед нашими очима, є прообразом тих могил, в яких спочивають вірні сини України... Прийде час, і то внедовзі, що будемо святкувати Першого Листопада як вільні діти неньки України".

По цім заряджено збірку на інвалідів, яку, як я чув, вишлють разом з цілим приходом з концерту на призначені цілі (на інвалідів і У. В. О.) через Обєднанне.

Акомпаніямент фортепяновий вела молоденька талановита пяністка, п-на О. Ваверчак.

Такі святочні торжества стають тими джерелами, з яких ми набираємо сили й енергії до народньої праці, тому старайможся все громадно на них приходити і скріпленими силами вести боротьбу з тими, котрі стараються те все нам відняти.

Учасник.

—o—

ВІЛМІНГТОН, ДЕЛ.

Листопадове Свято.

Наша українська громада у Вілмінгтоні розуміє і цілим серцем відчуває вагу нашого найбільшого свята народного, десятиліття тої великої і радісної для всіх Українців хвилі, коли то наша У. Н. Рада разом з нашими геройськими Січовими Стрільцями під проводом нашого незабутнього генерала Вітовського порвали кайдани ляцької неволі і проголосили нашу рідну землю вільною, та встановили свою власну самостійну державу.

Щоби гідно вшанувати память десятиліття української держави, а з нею і память наших героїв, котрі все, що мали найдорожчого їм, а навіть життя своє віддали в боротьбі за волю свого рідного народа, своєї вітчини, наша громада встановила день 18-го листопада днем народного свята у себе, днем звеличення історичних подій і їх героїв, що такою великою славою вкрили себе в очах цілого українського народа.

Вже рано відбулося торжественне поминальне богослуженне за померших героїв, поляглих у боротьбі за волю нашої вітчини. Асистували члени молодечого відділу наших січовиків, святочно прибрані і з відзнаками свого товариства.

Підчас богослуження місцевий парох о. Л. Білянський виголосив принагідну проповідь.

О другій годині по обіді вібулися всенародні збори у формі протестаційного віча з патріотичними промовами. Промовляло кількох місцевих громадян та місцевий парох о. Л. Білянський, які в своїх промовах підносили високо вагу і значіння Листопадового Свята та закликали до піднесення врочистого протесту проти ляцьких звірств на нашій рідній земли. Говорив о. Білянський:

Не довго нам довелося тішитись своєю власною самостійною державою, здобутою кровю наших героїв. Вікові вороги наші, Ляхи, в злуці з другими нашими ворогами, Москалями, і при помочи війська Франції, взяли перевагу над нашими героями, повалили нашу щойно повсталу самостійну державу, і ми знова опинились у ярмі тяжкої ляцької неволі.

Ся подія, хотяй прикра і вражаюча до живого кождого свободолюбного Українця, ще не рішає долі нашого рідного народа українського. Бажання волі й масове змагання до цілковитого визволення українського народу по обох боках кордону та ідея створення своєї самостійної держави обхопили всю масу сорокміліонового українського народа до того степеня, що весь нарід постановив собі цілью життя свого за всяку ціну здобути волю і самостійну державу. Хвилева перемога ворогів наших над нами, хвилева наша неудача не повинні нас ослабляти або знеохочувати, але противно, стали нашу волю, нашу енергію і наші змагання до тим завзятішої й витревалішої боротьби з ворогами нашими.

Переслідування й муки наших красших синів і доньок по ляцьких і московських тюрмах, кров наших героїв-борців і їх геройська смерть зродять нових борців, нових героїв, котрі не спічнуть, аж доки не здійсниться наш ідеал, доки дві рідні сестри, Західна і Східна Україна, затоплені днесь ще в свіжій крови своїх рідних синів, не стануть вольними і не злучаться в одну соборну, вільну і самостійну українську державу з золотоверхим Київом як осередком.

По скінченню промов присутні приступили до уложення протесту, якого резолюції зістали вислані до Вашингтону, а також були поміщені і в місцевій американській пресі. Після сього о. Білянський взвав зібраних, щоби наше свято не кінчилося на щирих промовах, але щоби ми, піднесені днесь духом, встановили при тій нагоді у себе щось такого, що сталиоби нашого духа до більших змагань національних і приспособляло нас на красших і кориснійших синів нашого рідного народа. Тому булоби дуже гарним і корисним ділом, якби ми днесь заложили клюб читальняний, а також відновили у себе підупавшу „Січ", як для старих, так і для молоді.

Всі присутні з одушевленнєм приняли й одобрили се внесеннє о. пароха і всі присутні, кождий зі своєю женою разом, вписались до клюбу читальняного, а многі і до „Січи". Для ще кращого згуртовання нашої молоді відновлено співацький та аматорський кружок.

Вкінци прийшла черга на збірку для інвалідів. Тут по відповідній промові о. Білянського піддали внесенне, щоби вибрано особлий комітет, який займеться збиранням жертв на ту ціль по всіх домах українських родин та щоби кождий з нас зложив на ту ціль щонайменше одного доляра. Внесенне одноголосно принято і вибрано комітет, котрий вже збирає жертви, які відошлемо до Обєднання на інвалідів.

Йосиф Тераський,
секретар зборів.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

—o—

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

З празника на Рідну Школу.

Дня 25 листопада 1928 р. в день празника при церкві св. Михаїла відбувся обід в церковній гали на Парк улиці.

При тій нагоді гр. К. Марущак звернувся до присутних з такими словами:

Дорогі гості! Ми маємо нині на столі білий хліб і до хліба, всего є подостатком. Але там в старім краю наші школи замикають, заборонюють нашим студентам вчити свою рідну мову і обичаї. Отож жертвуйно на Рідну Школу, хто скільки зможе.

Зложили слідуючі особи по одному долярови: А. Андрушків (з Шелтон), І. Прухніцький (з Брістол, Конн.), К. Марущак, Гр. Ліщинський, І. Чухрій, К. Стасюк, П. Гринчаник, А. Зборівська, Гафія Бундзяк; П. Василик $1.25. Дрібними датками зібрано $6.75. Разом сума виносить $17.00. Гроші вислані до „Обєднання" у Филаделфії. Всім жертводавцям щире спаси біг.

Мих. Довгий.

ПРОТОКОЛ

РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ ОБЄДНАННЯ.

(3)

Т. Каськів: Належу до Шкільної Комісії, а не до Головної Управи Обєднання, тому забираю голос головно в шкільній справі. Я був на зїзді дякоучителів в Вілксбері і хотів прихилити їх до цего, щоби школу віддати вповні під провід Обєднання. Але більшість була за тим, щоби школа була під проводом Товариства Дякоучителів. Так справа стоїть тепер, а що буде далі, не знати. Дякоучителі не відносяться ворожо до Обєднання, а щодо книжок і системи то переведено ті реформи, про які була мова на Конгресі Обєднання і які припоручає рівнож Головна Управа Рідної Школи в Америці.

Кедровський: Обєднанню не ходить о ніяку зверхність, тільки о допомогу школі. Нам важно знати те, чи школа переорганізовується. А коли йде діло, то може собі нею заряджувати, хто хоче, хоч думаємо, що булоб краще, колиб всі школи були підпорядковані одному проводови.

Сокальчук: Що не говорити, але справа не ясна. Дякоучителі не є проти Обєднання, дякоучителі приймають підручники і систему, яку запропонувало Обєднанне, а мимо цего властиво не признають Обєднання. Чомуж це так? Чому не признати Обєднання як централю і вийти зі всім на чисту воду?

Ядловський: Обєднанне не має амбіцій, щоб старшувати. Головна річ: підручники і система навчання.

Каськів: Дякоучителі зорганізовані в своїм станові товариства і воно не може підлягати другій організації.

о. Іванишин: Треба залишити дякоучителів, щоб продовжали свою роботу. Я певний, що вони признають авторитет Обєднання на шкільнім полі як не тепер, то пізніше. А Обєднанне хай тішиться, що рушило справу з мертвої точки.

Мишуга: Так, Обєднанне мало ту амбіцію (а такого слова тут ужили), щоб перевести реорганізацію Рідної Школи в Америці, завести одні підручники, один спосіб навчання і один плян науки. Обєднанне є тої думки, що краще буде для справи школи, коли шкільний провід опиниться в руках Обєднання, бо Обєднанне має в своїх рядах ті інтелектуальні сили, що можуть перевести бажані реформи. Але коли дякоучителі хочуть мати свій власний провід, ми їм шкодити не будемо, а навпаки, будемо їх попирати, як коли тільки будуть вони реформувати школу і себе по тій лінії, яку вже одобрив наш загал через своїх представників на послідним конгресі Обєднання.

Дармограй: Треба підтримувати дякоучителів, коли вони заводять ті реформи, які проєктовано з рамени Обєднання.

На внесення Ядловського прикято звіт Шкільної Управи з одобреннєм.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Ів. Франка, від. 334, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться 9. грудня в годині 12.30 попол., в гали У. Н. Дому. Проситься усіх членів вирівнати свої довги, бо се послідний місяць в році, щоб не перетягати довгів на новий рік. — В. Репужинський, гол.; Ст. Качоровський, кас.; Н. Задерецький, ф. секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Любов, від. 45, повідомляє своїх членів, що в неділю, 9. грудня, відбудуться річні збори, на котрих буде справозданнє з цілого року і вибір урядників на 1929 рік. Проситься всіх членів вирівнати свої залеґлости. — Т. Малик, предс.; А. Гарасим, кас.; Н. Ю. Сеник, секр.

СИРАКЮЗ, Н. И. Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 39, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться 9-го грудня, в гали церковній, зараз по Сл. Божій, в год. 1.30 попол. Кождий член повинен прийти на мітінґ; член не явившийся, буде платити кару 1 дол. Буде справозданнє касове, вибір уряду, полагодженнє важних справ і приниманнє нових членів без вступного. — Филип Кудийк, предс.; Іван Фецич, секр.

ОЗОН ПАРК, Н. ... ,ящсть єивзвизя

ВУДГЕЙВЕН, Н. И. Тов. Вільна Україна, від. 200, подає до відома всім своїм членам, що річні збори відбудуться в суботу, дня 8. грудня, в годині 6.30 вечером. Тому що є важні справи, як вибір уряду і ин., проситься всіх членів місцевих і позамісцевих прибути точно на означений час. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости. Котрий з членів не явиться на мітінгу підпадає карі 1 дол., а урядник 2 дол. Збори відбудуться в тій гали де звичайно. — П. Господарець, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. Укр. Січові Стрільці, від. 44, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, дня 9. грудня, в год. 2.3 0попол., в гали парохіяльній на Нюпорт Ев. Проситься всіх членів явитись на тім мітінгу; не явившийся член підлягає карі після статута. На тім мітінґу буде справозданнє уряду за 1928 рік і вибір уряду на 1929 рік. Довгуючі члени мають прийти і вирівнати свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. Взивається тих членів, котрі ще не дали на Сиротинець, щоби зложили свої жертви на тім мітінгу. Також будемо принимати нових членів без оплати вступного, тому користайте з нагоди і приєднуйте нових членів та вписуйте свої діт идо Молодечого Союза. — Андрій Чепеляк, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Подається до відома членам Тов. Єдність, від. 163, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 9-го грудня, в годині 1-ій пополудни в домі Укр. Ам. Горожан, 847 North Franklin St. Взивається всіх членів явитися на сей мітінґ, бо на річнім мітінґу буде вибір уряду на 1929 рік і другі справи, котрі мають бути полагоджені. З не явившимся членом поступиться після статута. Взивається тих членів, котрі ще не дали жертви на Сиротинець-Захист, поспішити зі своєю лептою. Довгуючих напоминається щоб вирівнали свої залеглости. Проситься членів привести нових кандидатів в члени котрих прийметься без вступного до Тов. і У. Н. Союза. — Стефан Гвіздь, предс.; Петро Кріль, кас.; Михайло Паранич, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. И. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 289, повідомляє, що річні збори відбудуться в неділю, 9. грудня, в годині 2-ій попол. у товариськім домі під ч. 1258 Harold St., на Норт Ґудман. Обовязком є кождого члена і членкині прибути на сі збори. Довгуючі мають вирівнати свої залеглости. Буде вибір уряду на 1929 рік. З не явившимся членом поступиться після ухвали минувшого мітінгу. — Д. Коритко, секр.

БАЛТІМОР, МД. Бр. Пресв. Тройці, від. 320, отсим повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 9. грудня, зараз по Сл. Божій, в домі парохіяльнім. Уряд просить членів прийти і принести залеглі вкладки. Буде вибір уряду на рік 1929. — Уряд.

АМСТЕРДАМ, Н. И. Тов. ім. Івана Франка, від. 266, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 9. грудня, в годині 10-ій рано в гали церковній при Пуласки ул. На порядку нарад є важні справи до полагодження, головно вибір уряду на 1929 рік. Обовязком є кождого члена прийти на мітінґ. — Он. Базарніцький, предс.; Т. Сюрко, секр.

ТЕЙЛОР, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 193, подає до відома, що річний мітінґ відбудеться дня 9. грудня, в гали під ч. 617 Union St., в годині 2.30 пополудни. Тож проситься всіх членів явитись, бо будемо мати важні справи до полагодження. Буде вибір уряду на 1929 рік. Довгуючі члени повинни прийти і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі устратять право до Бр. і У. Н. Союза. Не явившийся член заплатить кару після ухвали річного мітінгу. — Мих. Малишевський, секр.

ҐРІНПОЙНТ, БРУКЛИН, Н. И. Тов. Дністер, від. 310, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 8. грудня, в годині 7-ій вечером, в словенській гали, 724 Leonard St., Brooklyn. Проситься всіх членів прийти на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Буде вибір уряду на рік 1929. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости, щоби не затягати довгу на другий рік; в противнім разі будуть суспендовані. Будемо принимати нових членів без вступного, тому приведіть своїх знакомих, котрі хотять стати членами. — Іван Стороняк, секр.

ІРІ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 40, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, дня 9. грудня, в 3-ій год. попол., в гали Салайчика. Кождий член повинен явитися; не явившийся буде караний після статута. — Н. Гаврилів, секр.

ГЕРКІМЕР, Н. И. Тов. Запорожська Січ, від. 192, дає до відома своїм місцевим і позамісцевим членам, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 9. грудня, точно в год. 2-ій попол., під ч. 222 King St., в гали Сітізенського Клюбу. Не явившийся член на сей мітінґ підлягає карі 50 ц., а урядник 1 дол. Проситься контрольорів Якима Політило і Атаназія Чорнобай сконтролювати книжки. — М. Сторожинський, предс.; О. Ангел, кас.; Н. Німий, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Мир, від. 324, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в суботу, 8-го грудня, в год. 7-ій вечером, в домі Укр. Громади на 23-ій і Бравн ул. Проситься всіх членів прибути на означений час, бо будуть важні справи до полагодження і вибір урядників на 1929 рік. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, щоби не наражатися на суспендованнє. На сих зборах будеться принимати нових членів без вступного. — М. Коцюк, предс.; Г. Гонта, кас.; И. Мудрий, секретар.

БАВНД БРУК, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 344, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, дня 8. грудня, в годині 3-ій пополудни на North St. Проситься всіх членів прибути на означений час. Не явившийся на сей мітінґ член буде примушений заплатити 1 дол кари, а урядник 2 дол. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости, щоб урядники могли покінчити скоро рахунки. — Теодор Присташ, предс.; Іван Покельтар, кас.; Павло Лівкович, секр.

НЮ ЙОРК, Н. И. Тов. Свобода, від. 194, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 8-го грудня, в год. 8.30 вечером, під ч. 405 West 40 St. Обовязком є кождого члена прийти на річні збори і заплатити свої вкладки. Будемо принимати нових членів без вступного, тому користайте з нагоди і приведіть своїх знакомих, котрі хотять стати членами. — Г. Закнаич, предс.; І. Витак, секр.

ТОЛІДО, О. Бр. св. О. Николая, від. 167, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в год. 2-ій попол., в неділю, 9. грудня, в гали Union Hall, 2748 Lagrenga St. Буде звіт контр. комісії за цілий рік і вибір уряду на 1929 рік. Проситься всіх членів прибути на означений час. Не явившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. П. Занкевич, предс.; Ів. Кульматицький, секр.

КЕМПБЕЛ, О. Сестр. Пр. Бог. Діви Марії, від. 119, отсим повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членкинь, що річний мітінґ відбудеться дня 9-го грудня, на Tremble Ave., де звичайно. Проситься кожду членкиню явитися на сей мітінґ, бо буде вибір уряду на рік 1929 та инші важні справи до полагодження. Довгуючих членкинь проситься вирівнати свої залеглости. Не явившася членкиня на річний мітінґ заплатить кари 1 дол., а урядничка 2 дол. — Марія К. Бурей, секр.

LITTLE JULIUS SNEEZER — BY BAKER

JULIUS, I WANT YOU TO TAKE THOSE DISHES DOWN TO THE BASEMENT AND THEN GO OUT IN THE CHICKEN COOP AND BRING ME ALL THE EGGS THAT ARE OUT THERE!

BIFF BANG BIFF

WHAT IN THE NAME OF —

I TRIPPED OVER THE CAT AND —

AND YOU FELL AND BROKE MY GOOD DISHES, AND WE'RE EXPECTING MORE COMPANY AT ANY MINUTE!

I'LL GET THE EGGS MYSELF!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.